

[Sigsgaard.]

Ligestilling af de politiske partier i radio og TV ville naturligvis også være et fremskridt. Vi hører til ulidelighed, hvad regeringen føler og tænker og mener, og hvad socialdemokratiet nu kan finde på at sige til det. De øvrige partier i og uden for tinget hører man kun meget lidt til. Derved skaber de gamle partier sig i praksis lidt af en monopolstilling, og det er en del af forklaringen på, at de får en masse mandater, mens andre næsten ingen får. Et nyt parti, som ikke er udsprunget af et eksisterende, har i praksis ingen mulighed for at komme i folketinget. Det skyldes i høj grad de bestående partiers presse- og radiomonopol. Man kunne også stille partierne mere lige i øvrigt, pålægge dem at offentliggøre deres regnskaber og yde dem tilskud. Visse partier har i dag penge nok, andre næsten ingen. Er det demokratisk rimeligt? Man siger, man vil have NATO-debat. NATO-tilhængerne svømmer i presse og i penge, modstanderne har ingen af delene. Hvad vil regeringen gøre ved det? Vil den acceptere, vil de radikale acceptere, at der ingen ligelig NATO-debat bliver? Eller vil man økonomisk yde støtte, så også modstanderne kan komme til orde? Lukker man bevidst af for debatten, så må man ikke forundre sig over, at nye former for politisk kamp opstår, så bærer man selv ansvaret. Det er demokratiseringen, der mangler, demokratiseringen på læreanstalterne, på arbejdspladserne, i skolerne. Man kan fortsætte med at stritte imod, men demokratiseringen kommer alligevel, man vil ikke kunne holde stand. En gennemgribende demokratisering vil afsløre det nuværende samfundssystem mangler, og det er vel derfor, den ikke kommer. I dag tilsløres mange ting. De store lønforskelle tilsløres, nogle tjener 300 kr. om ugen, andre 3.000 kr. Uligheden er voksende. Hvor længe endnu finder folk sig i det? De bedrestillede har stadig et uddannelsesmonopol; kun 10 pct. af gymnasieeleverne er arbejderbørn. Tror man ikke, at harmen i befolkningen over det er stor? Tror man ikke, at den en dag kommer til udtryk? Staten havde beregnet, at boligsikringsordningen ville koste 62 mill. kr. pr. år alene i København. Den koster kun 30 mill. kr. Hvorfor? Fordi næsten kun de mere velstående bor i de dyre boliger; folk

med jævne indkomster er henvist til de ældre og dårligere boliger. Her har vi virkelig klasseskel i samfundet.

Men er det rimeligt, at folk, der måske i kraft af dårlig uddannelse har dårligt betalt og trælsomt arbejde, også skal bo dårligt? Boligkøerne vokser. Tror man ikke, at der kommer en reaktion engang? Man kan også tale om et sundhedsprivilegium. Mange vestkystfiskere er udslidt i 50 års alderen, børn i saneringsslummen har fire gange større sygelighed og to, tre gange større dødelighed end børn i gode og dyre boliger. Store dele af byernes arbejderbefolkning lider under støv og støj og mangel på frisk luft. Det ligger straks bedre for dem, der har villa i forstæderne. Er det rimeligt med en sådan forskelsbehandling? Tror man, folk fortsat vil finde sig i den? Eller skatteprivilegierne: de fleste lønmodtagere må betale skat af hver krone, andre snyder stat og kommune for milliardbeløb. Tror man, det vil blive tålt i længden? Der er ikke større forskel på folk; men der er forskel på den måde, samfundet behandler dem på. Et barn født i dårlige kår kan med stor sandsynlighed se en fremtid i møde med lav løn, megen sygdom, meget slid, stor utryghed. Et barn født i et velstående hjem kan derimod se frem til god uddannelse, høj løn, god sundhedstilstand, behageligt og interessant arbejde og trygge og gode kår. Jeg ved, jeg vil blive mødt med alle de gamle argumenter om den sociale udjævning, der er sket. De fleste af dem er reaktionær pølsésnak. De fundamentale uligheder mellem mennesker består fortsat, men er forskelsbehandlingen rimelig? Hvor længe tror man den vil blive tålt? Den hænger sammen med det kapitalistiske system. Vil man afskaffe ulighederne, uretfærdighederne, så må man ændre systemet. Den seneste tids udvikling har vist, at forståelsen af det breder sig også i Vesteuropa. Derfor er der trods alt grund til i hvert fald for mig at se sommeren i møde med optimisme.

Jeg skal til slut meddele, at vi i overensstemmelse med den stilling, vi tog til regeringens økonomiske politik ved finanslovedebatten, ikke kan medvirke til det foreliggende lovforslags gennemførelse.

Knud Hertling: Der skal i denne debat ikke siges mange ord fra de grønlandske